

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

De beneficentia, & liberalitate. cap.xxvii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

cegetur, statuti, aut consuetudinibus quibuslibet nō obstantibus in praeiudicium.

Ceterum nostrae intentionis existit, quod si qua sint hospitalia, altaria, & cœmiterium ab antiquo habitamine, & presbyteros celebrantes, & sacramenta ecclesiastica pauperibus ministrantes; seu si pauciores redemptores conuenerint in illis exercere praemissa, antiqua consuetudo seruetur, quo ad exercenda, & ministranda spiritualia supradicta.

De beneficentia, & liberalitate. CAP. XXVII.

Quia ecclesiasticis omnibus, & praesertim Canonicis ad honestatem parandam, & conseruandam plurimum conferat beneficentia, & liberalitas, quae nihil est, ut Cicero inquit, naturae hominis accommodatius, quae quidem ipse naturale suum ingenium, & probentem secutus pulchre quidem scripsit; sed D. Ambrosius in eius lumine illustratus longe pulchrius, & praecurans itaque, quid hic de ea senserit, & scripserit, subiijcienda. Diuidit autem beneficentiam in beneuolentiam, & liberalitatem, quae ad illius perfectionem requiri ait. Non enim satis est bene uelle, sed etiā benefacere opus est: nec satis est iterū benefacere, nisi id ex bono fonte, hoc est ex bona, & libera uoluntate proficiatur. Hilariter enim datus diliget Deus. Nam si inuitus facias, que tibi merces est? Unde Apostolus generaliter inquit: Si uolens hoc ago, mercedem habeo: si inuitus, dispensatio non mercedi est. In euangelio quoque multas disciplinas accipimus iuxta liberalitatis. Pulchrum est igitur; benefacere, & eo largiri cōsilio, ut proficiat, nō ut noceat. Nam si inuitoso ad luxuria effusionem, adultero ad mercedem aliteri largiedum putes, non est beneficentia ista, uia nulla est beneuolentia. Officere enim istud est; non prodesse alteri, si largiaris ei, qui conpiret aduersus patriam, qui congregare cupiat tuo sumptu perditos, qui impugnet ecclesiam. Nō est probabilis liberalitas, si adiuues eum, qui aduersus uiduam, & pupillum graui discernit iurgio aut uia aliqua possessiones eorū eripere conatur. Non probatur largitas, si quod alteri largitur, alteri quis eripuerat; si iniuste quarat, & iuste dispensandum putet: nisi

Spiritualia in hospitalibus a quibus administrari debent.

a r. lib. offic. Liberalitate natura hominis nihil accommodatius.

b lib. 1. offic. cap. 30.

c e. nō satis est. dist. 86. d. 2. Corint. 9. e. 1. ad Corinth. 5. cap. et c. iana uo d. 23. q. 6.

Dare oportet ut proficiat nō ut obstat.

a Luc. 19.

tet: nisi forte, vt ille Zacheus^a, reddas quadruplum ei, quem fraudaueras, & gentilitatis vitia fidei fidei & credentis operatione compenses.

*Liberalitatis
fundamentum.*

Fundamentum igitur habeat liberalitas tua. Hoc primum quaeritur, vt cum fide conferas si audem non facis oblaris, ne dicas te plus conferre & minus conferre. Quid enim opus est dicere? Fraus promissi est: non potestate est largiri quod velis. Fraus fundamentum soluit, & opus corrumpit. Nunquid Petrus ita indignus ne efferbuit^b, vt Ananiam extingui vellet, & videris eius? Sed exemplo eorum noluit perire ceteros. Non perfecta est liberalitas, si iactantia causa magis, quam misericordiae largiaris. Affectus tuus non in opere tuo. Quomodo à te proficiscitur, sic affertur.

b Aa. 4.

Non ostentationis seu iactantiae causa largiendum.

Vides quàm moralem iudicem habeas? Te colligit quomodo opus tuum suscipiat; mentem tuam perterritat. Nesciat, inquit^c, sinistra tua, quid faciat dextera tua. Non de corpore loquitur, sed etiam vultus tuus, frater tuus quod facis nesciat, ne dum hoc quod iactantia, illic remunerationis fructum amittat.

c Matth. 6.

Perfecta liberalitas.

Perfecta autem est liberalitas, vbi silentio operis sui, & necessitatibus singulorum occultabitur, quem laudat os pauperis, & non labia sua. Perfecta liberalitas fide, causa, loco, tempore committitur, vt primùm opereris circa domesticos fideles.

Domesticis fidei ante alios beneficiendum.

dis culpa, si sciente te fidelis egeat, si scias eum sumptui esse, fame laborare, erumnam perpetui, qui per seipsum egere erubescat, si in causam ceciderit aut carceris, & poenis, & suppliciis propter debitum alicuius iustus excrucietur (nam etsi omnibus deberet misericordia, tamen iusto amplius si tempore afflictionis nihil à te impetret, si tempore periculi, quo natus est mortem, plus apud te pecunia tua valeat, quàm vultus iusti d. De quo pulchrè Iob dixit e. Benedictio parua in me veniebat. Personarum quidem Deus accipit misericordiam, quia nouit omnia. Nos autem omnibus quod debemus misericordiam: sed quia plerique fraudulenter quaerunt, & fingunt erumnam, ideo vbi causa manifestatur, persona cognoscitur, tempus urget, largius d. p. b.

Iustus magis beneficiendum, quàm alius.

d e. non est facta. dist. 86. e Iob 29.

profundere misericordia. Non enim avarus Dominus est, ut plurimum quarat. Beatus quidem, qui dimittit omnia, & sequitur eum. Sed & ille beatus, qui quod habet, ex affectu facit. Denique duo ara viduæ illius^a diuitum numeribus prætulit: quia totum illa quod habuit contulit: illi autem ex abundantia partem exiguam contulerat. Affectus igitur diuitem collationem, aut pauperem facit, & præmium rebus imponit. Cæterum Deus non vult simul effundi opes, sed dispensari, nisi forte, ut Helicæ^b, qui boues suos occidit, & pauit pauperes ex ea, quod habuit, ut nulla cura teneretur domestica, sed res illi omnibus in disciplinam se propheticam daret.

Et etiam illa probanda liberalitas, ut proximos seuerius non despicias, si egere cognoscas. Melius est enim, ut ipse subuenias tuis, quibus pudor est ab aliis lampum deprecari, aut alicui postulare subsidium necessarium, non tamen ut ditiores illi eo fieri velint, quod tu potes conferre inopibus. Causa enim præstat, non gratia. Neque enim propterea te Domino dicasti, ut tuos diuites facias, sed ut vitam tibi perpetuam fructu boni operis acquiras, & pretio miserationis peccata redimas tua. Putant se parum poscere pretium tuum quarunt; vitæ fructum adimere contendunt. Et accusat, quod eum diuitem non feceris, cum te ille velit æternæ vitæ fraudare mercede.

Consideranda etiam in largiendo ætas, atque debilitas. Nonnunquam etiam verecundia, quæ ingenuos prode naturales: ut senibus plus largiaris, qui sibi labore iam non queant victum quarere: Similiter & debilitas corporis, & hæc iuniora promptius. Tum si quis ex diuitiis occidit in egestatem, & maxime si non vitio suo, sed aut innocens, aut proscritione; aut calumniis, quæ habebat, amittit. Sed si forte dicat aliquis: Cæcus vno loco sedes, & præteritur, & iuuenis validus frequenter accipit, verum est, quia^d obrepit propter importunitatem.

Hæc pertinent & illa, quæ D. Gregorius in beneficiis prædicandis obseruanda scripsit^e: Admonendi, inquit, sunt iam sua misericorditer tribuunt, ut à cælesti Domino se positos dispensatores subsidiorum temporalium agnoscant, & tantò humiliter præbeant, quanto

V iij & aliena

^a Luc. 21.

Minus ex affectu, nō ex quantitate spectatur.

b 3. Reg. 19. c. Dominus. dist. 86.

Cognatorum etiam habenda est ratio, si uideantur, c. est probanda. dist. 86.

Non debet quis se Deo dedicare, ut amicos diuites faciat.

c d. c. est probanda. dist. 86.

Consideranda in pauperibus ætas, debilitas, et verecundia. c. consideranda. dist. 86.

d forte legend. abripit.

e par. 3. curæ pastor. admonit. 21.

Quomodo admonendi sunt qui sua misericorditer tribuunt.

& aliena esse intelligunt, quæ dispensant. Cùm illorum ministerio, quibus accepta largiantur, cunctos se esse considerant, nequaquam eorum memorem subleuet, sed timor premar, Vnde & necesse est sollicite perpendant, ne commissa indignè distribuant, ne quædam quibus nulla; ne nulla, quibus quædam multa, quibus pauca; ne pauca præbeant, quibus dare multa debuerunt; ne præcipitatione hoc quod debuerunt inutiliter spargant; ne tarditate petentes crucient, ne recipiendæ hinc gratiæ intentio subreptionis lumen, laudis transitoria appetitio extinguit, ne oblatum munus coniuncta tristitia obsolet, ne bene oblato munere animus plus quàm decet habere, ne sibi quicquam cùm totum bene impleverint, sibi sibi virtutem suæ liberalitatis deputent, audiatur scriptum ^a: Si quis administrat, tanquàm ex virtute administrat Deus. Ne in beneficiis immoderate deant, audiant quod scriptum est ^b: Cùm fecerimus omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite, serui inobedimus, quæ debuimus facere, fecimus.

^a 1. Petri 4.

^b Luca 17.

^c 2. Corinth. 9.

^d Matth. 6.

^e Luca 14.

^f Proverb. 3.

^g Proverb. 3.

^h 2. Corint. 9.

Ne largitatem tristitia corrumpat, audiatur scriptum est ^c: Hilarem enim datorem diligit Deus. Ne impenso munere transitoriam laudem quærant, audiatur quod scriptum est ^d: Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua, id est, piæ dispensationi nequaquam se vitæ præsentis admisceat; sed opus rectitudinis in gratiam ignoret favoris. Ne impense gratiæ vicium nem requirant, audiant quod scriptum est ^e: Cùm prandium aut coenam, noli vocare amicos tuos, fratres tuos, neque cognatos, neque vicinos, forte te ipsi reuertentur, & fiat tibi retributio. Ne beneficia sunt citius sero præbeantur, audiatur quod scriptum est ^f: Ne dixeris amico tuo vade, & reuertere, & dabo tibi, cùm statim possis dare. Ne sub obtentu largientis ea, quæ possident inutiliter spargant, audiatur scriptum est ^g: Sudet elemosyna in manu tua, multa sunt necesse, parua largiantur, audiatur quod scriptum est ^h: Qui parvè seminat, parvè & metet. Non pauca oportet, plurima præbeant, & ipsi postulant.

inimè inopiam tolerantés, ad impatientiam erumpant, astant quod scriptum est ^a: Non vt aliis sit remissio, vobis autem tribulatio, sed ex æqualitate vestra abundantia illorum inopiam suppleat; vt & illorum abundantia vestrę sit inopię supplementum. Cũ enim dantis mens ferre inopiam nescit, si multa sibi subtrahit occulorem contra se impatientię exquirat. Prius namque preparandus est patientię animus, & tunc aut multa largiatur cuncta largienda, ne dum minus æquanimiter inopiã irruens fertur, & præmissę largitatis merces perire, & adhuc mentem deterius murmuratio subsequens perdat. Ne omnino nihil eis præbeant, quibus conferre aliquid paruum debent, audiant quod scriptum est ^b: Omi petenti te tribue. Ne saltem aliquid præbeant, quibus omnino conferre nihil debent, audiant quod scriptum est ^c: Da bono, & noli recipere peccatorem: ^d Benefic humili, & non dederis impio. Et rursus ^d: Patientum, & vinum super sepulturam iusti constitue, & non ex eo manducare, & bibere cum peccatoribus. Panem enim suum & vinum peccatoribus præbet, qui iniquis subsidia, pro eo quod iniqui sunt, impendit. Vide & nonnulli huius mundi diuites, cũ fame cruciantur Christi pauperes, effusis largitatibus nutriunt humiles. Qui verò indigenti etiam peccatori panem suum non quia peccator, sed quia homo est, tribuit, non quia non peccatorem, sed iustum pauperem nutrit, quam illo non culpam, sed naturam diligit. Admonendi sunt etiam, qui iam sua misericorditer largiuntur, vt sollicitè custodire studeant, ne cum commissa peccata eleemosynis redimunt, adhuc redimenda committant. Ne venalem Dei iustitiam æstiment, si non curant pro peccatis nummos tribuere, arbitrentur se posse inuito peccare. Melior quippe est anima, quàm caro; melius corpus, quàm vestimentum e. Qui ergo etiam aut vestimentum pauperibus largitur, sed tamen vt corporis iniquitate polluitur, quod minus est iustitiam reddere, & quod maius est culpę commisit: sua enim Decedat; & se diabolo.

a 1. Corinth. 8.

b Luca 6.

c Eccl. 12.

d Tob. 4.

Peccatori quia ratione beneficiendum sit.

Non ideo tribuenda eleemosyna vt liberius peccetur. e Matth. 6. Luc. 12.